

Pomáhat a chránit

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
služby kriminální policie a vyšetřování

V Praze 20. května 2014

Počet listů: 1

E-mailem!

Centrum pro studium demokracie a kultury
Brno

MAREŠ M. – VÝBORNÝ, Š. (2013): MILITANTNÍ DEMOKRACIE VE STŘEDNÍ EVROPĚ. BRNO: CDK. recenze

Na základě Vaší žádosti ze dne 11. května 2014 o recenzi výše uvedeně publikace sdělujeme, že

Militantní demokracie se jako pojem stává v současné době poměrně hojně diskutovaným termínem objevujícím se v různých konotacích, a to jak v rámci médií, tak i v rámci samotných extremistických scén. Téma je o to více aktuální ve spojení s probíhajícím soudním projednáváním významnějších kauz v této oblasti. Militantní anebo také bojující demokracie se mnohdy objevuje i v určitých pejorativních konotacích, jako určitý termín užívaný odpůrci demokracie k jejímu znedůvěřování v očích veřejnosti. Až na určité výjimky se však tuzemská akademická obec tématu příliš nevěnuje.

Onou výjimkou je právě vydaná publikace autorů doc. JUDr. PhDr. Miroslava Mareše, Ph.D a JUDr. Štěpána Výborného, která se zaměřuje nejen na vývoj, vymezení a konceptualizaci samotného termínu „militantní demokracie“, ale především komparaci přístupů k eliminaci hrozby politického i náboženského extremismu v regionu střední Evropy.

Oba autoři si již v úvodu své publikace stanovují cíl přispět k debatě nad prostředky a mechanismy současné tzv. proti-extremistické politiky v ČR, rozšířit poznání tohoto fenoménu a v této souvislosti i poskytnout určitý podklad či publikaci vhodnou nejen pro studium v rámci politologie a práva, ale zároveň i odborné komunity. Je možné konstatovat, že tyto cíle plní bezesbytku.

Úvodní, teoretická část knihy se věnuje stručnému historickému vývoji nejen konceptů, ale i nástrojů a mechanismů, které jsou a byly uplatněny proti extremistickým subjektům. Následně jsou tyto mechanismy a formy tzv. militantní demokracie podrobeny dílčí analýze a poměrně podrobně a zároveň přehledně jsou čtenáři poskytnuty základní informace o velmi širokém spektru dílčích prostředků, opatření jak legislativních, tak správních, které jsou v rámci demokratického zřízení uplatňovány k omezení či eliminaci extremistických subjektů.

Koncept je následně aplikován na komparaci přístupů, proti-extremistických politik jednotlivých států ve střední Evropě, konkrétně ČR, SR, Polsko, Maďarsko, Rakousko a nakonec i Spolková republika Německo. Klíč, který si autoři zvolili pro výběr uvedených států je vedle geografického aspektu poměrně jasný a logický – uvedené státy mají historické zkušenosti s komunistickým i nacistickým režimem a v různé míře působícími politicky i nábožensky extremistickými subjekty. Přitom ve všech státech se tyto subjekty projevují různými způsoby a v různé intenzitě, přičemž nejen proto existují i rozdílné přístupy mezi jednotlivými státy, jak institucionální, tak právní i obsahové. Více než uvítat proto v této části lze i stručný historický exkurz u jednotlivých států, který

PO BOX 41/Ř
156 80 Praha 5 - Zbraslav

www.policie.cz

Tel.: +420 974 842 683
Fax: +420 974 842 594
Email: reduo0z@mvcv.cz

tvoří základ následné interpretace proti-extremistické politiky a jejích dílčích principů i opatření. Výrazně pak lze ocenit odkazy na konkrétní judikaturu a legislativu v jednotlivých státech, kterou jistě ocení zejména čtenáři zabývající se implementací této specifické politiky.

Právě v komparativní části knihy se projevuje její velmi silná stránka s ohledem na vzdělání, resp. působení jejích autorů. Oba autoři jsou právníci a politologové, navíc oba působili i jako soudní znalci v oboru politologie. Kompetentně tak vystihují všechny relevantní aspekty dané problematiky, jak obsahovou a institucionální část, tak i aspekty právní a legislativní.

Přes to všechno má kniha pouhých 249 stran, je poměrně čtivá a obsahuje odkazy na relevantní zdroje a literaturu. V tomto ohledu lze konstatovat, že autoři dosáhli plně v úvodu stanoveného cíle, tedy že poskytli nástroj pro základní orientaci v daném fenoménu. Vyzdvihnout je nutné i další deklarovaný cíl či snahu autorů, a to sice aby kniha byla využitelná jak v rámci dalšího výzkumu či studia militantní demokracie, tak v rámci vývoje a implementace mechanismů a nástrojů proti-extremistické politiky, tedy v rámci širší odborné komunity i samotných nositelů a vykonavatelů politiky. V tomto ohledu je rovněž možné tvrdit, že autoři svého cíle dosáhli a publikace je tak hodnotným zdrojem především pro tyto skupiny čtenářů.

Mgr. Martin Janků, v.r.